

D E C I Z I E

09 octombrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Nicolae Clima
Iurie Bejenaru
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Victor Neagu împotriva Procuraturii Generale a Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu privire la obligarea aducerii scuzelor oficiale și repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și supunerii neîntemeiate urmării penale,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 25 iunie 2013, prin care apelul declarat de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a fost restituit,

c o n s t a t ă

La 27 iulie 2012 Neagu Victor a depus cerere de chemare în judecată împotriva Procuraturii Generale a RM și Ministerului Finanțelor al RM cu privire la obligarea aducerii scuzelor oficiale și repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și supunerii neîntemeiate urmării penale.

În motivarea cererii de chemare în judecată a indicat că prin sentința Judecătoriei Buiucani din 16 februarie 2001 a fost achitat de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute la art. 324 alin.(3) lit. b) CP, din motiv că fapta incriminată lui nu întrunește elementele infracțiunii.

Susține că prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2001, au fost respinse apelurile declarate de acuzatorul de stat și avocatul Mihai Scrob și menținută sentința primei instanțe.

Iar prin decizia Curții Supreme de Justiție din 11 iunie 2008 a fost admis recursul ordinar declarat de procuror, casată decizia instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel.

Menționează că prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2008, au fost respinse, ca neîntemeiate, apelurile declarate de procuror și avocatul Mihai Scrob, și menținută sentința primei instanțe din 16 februarie 2007.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 05 martie 2010 a fost admis recursul ordinar declarat de către procuror, casată decizia Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2008, cu dispunerea rejudecării cauzei la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 20 mai 2011 au fost respinse, ca neîntemeiate, apelurile acuzatorului de stat Oleg Voloșin și al avocatului Mihai Scrob, declarate împotriva sentinței Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 16 februarie 2007, cu menținerea acesteia fără modificări.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 28 februarie 2012 recursul ordinar al procurorului din Procuratura de nivelul Curții de Apel a fost declarat inadmisibil.

Susține reclamantul că prin decizia Curții Supreme de Justiție din 28 februarie 2012, instanța de recurs a constatat, că interceptarea convorbirilor a fost efectuată cu încălcarea prevederilor stipulate la art.135 și art.136 CPP și că, judecătorul de instrucție poate autoriza efectuarea interceptărilor convorbirilor telefonice numai după pornirea urmăririi penale.

La fel, invocă că instanța de recurs a mai stabilit că organul de urmărire penală era obligat să întocmească procesul-verbal conform dispozițiilor art.261 și art.262 CPP privind efectuarea interceptării comunicărilor, în care suplimentar, se menționează autorizația dată de judecătorul de instrucție, numărul sau numerele de telefon, adresa posturilor telefonice prin care s-au purtat convorbirile, data și ora fiecărei convorbiri separate și numărul de ordine al casetei pe care se face înregistrarea, fiind respinse ca inadmisibile și interceptările efectuate la data de 12 octombrie 2006, deoarece din procesul-verbal privind efectuarea interceptării și înregistrării convorbirilor din această dată nu este indicată ora convorbirii și lipsește posibilitatea de a constata dacă au fost aceste acțiuni procesuale efectuate până sau după pornirea procesului penal.

De asemenea indică, că în cadrul desfășurării urmăririi penale și a examinării cauzei în instanțele de judecată, în mijloacele de informare în masă, în presă s-au difuzat informații despre cazul penal în care dânsul a fost învinuit de săvârșirea infracțiunii incriminate, declarându-i-se și vinovăția sa prin încălcarea principiului prezumției nevinovăției.

A mai specificat, că din motivul învinuirii în comiterea infracțiunii prevăzute la art.324 alin.(3) lit. b) Cod penal, a fost eliberat din funcția pe care o deținea din motiv că învinuirea înaintată lui a dus la lezarea reputației sale, cât și a Primăriei or. Codru, a Consiliului orașenesc Codru, în care activa în calitate de viceprimar și Președinte al Comisiei de evidență a rânșilor a loturilor de teren pentru construcția caselor individuale a Consiliului or. Codru.

Menționează că la domiciliul său a fost efectuată o percheziție prin care i-a fost încălcat dreptul la inviolabilitatea domiciliului, iar pe parcursul derulării urmăririi penale și judecării cauzei, a fost ținut în stare de arest în condiții inumane timp de 127 zile, astfel, fiind privat de drepturile fundamentale prevăzute de Constituția RM și Convenția Europeană a Drepturilor Omului, evenimentele date creându-i tulburări psiho-emoționale, iar din cauza eliberării din funcție a fost lipsit de surse materiale de existență, fiind lipsit și de posibilitatea de a se angaja în alte domenii din lipsa cunoștințelor necesare pentru aceasta.

Solicită obligarea pârâtului la aducerea scuzelor oficiale în formă scrisă, care să fie difuzate prin aceleași mijloace de informare în masă prin care a fost difuzată

informația despre învinuirea sa în comiterea infracțiunii, repararea prejudiciului moral în sumă de 1000000 lei, precum și încasarea din contul pârâtului a cheltuielilor de judecată

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 28 noiembrie 2012 în proces a fost atras Ministerul Justiției al RM în calitate de intervenient accesoriu.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani din 31 ianuarie 2013 acțiunea a fost admisă parțial, fiind obligată Procuratura Generală a RM, prin intermediul procurorului care a condus urmărirea penală, pe cauza penală de învinuire a lui Neagu Victor în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin.(3) lit. b) CPC și care prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 16 februarie 2007 a fost achitat pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, ori după caz, prin mijlocirea procurorului ierarhic superior - să se aducă scuze oficiale în numele statului lui Neagu Victor, ca persoană care a fost supusă neîntemeiat urmăririi penale și încasat din contul bugetului de stat în folosul lui Neagu Victor suma de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

La 05 februarie 2013 Ministerul Finanțelor al RM a înaintat cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, modificarea hotărârii primei instanțe în sensul diminuării despăgubirii bănești pentru prejudiciul moral.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2013 nu s-a dat curs cererii de apel declarată de Ministerul Finanțelor al RM, fiind acordat termen apelantului pentru prezentarea apelului motivat până la data de 25 iunie 2013.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 iunie 2013 cererea de apel declarată de Ministerul Finanțelor al RM a fost restituită în temeiul art. 369 alin.(1) lit. a) CPC, pe motiv că în termenul acordat nu a lichidat neajunsul indicat de instanță și nu a prezentat apelul motivat.

La 08 august 2013, Ministerul Finanțelor al RM a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel cu remiterea pricinii în instanța de apel pentru examinarea apelului declarat de Ministerul Finanțelor al RM.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea recurată, considerînd-o ilegală și neîntemeiată, iar în susținerea acestuia fapt invocă că la 04 februarie 2013 prin scrisoare recomandată nr. 19-09/302 a expediat în adresa Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău cererea de apel nemotivată, împotriva hotărârii primei instanțe, prin care a solicitat modificarea hotărârii emise în sensul diminuării sumei despăgubirii prejudiciului moral.

Susține că întru executarea prevederilor alin.(6) și (8) art. 236 din Codul de procedură civilă, prima instanță la data de 01 martie 2013 a expediat în adresa sa și a lui Neagu Victor copia hotărîrii motivate.

Afirmă că hotărîrea motivată a primei instanțe din 31 ianuarie 2013 a fost înregistrată în cancelaria Ministerului Finanțelor al RM la 06 martie 2013, iar la data de 11 martie 2013, reprezentantul Ministerului Finanțelor al RM în vederea examinării eficiente și urgentării examinării a cauzei prin scrisoarea recomandată a expediat în adresa Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău cererea de apel motivată.

Apreciază încheierea instanței de apel, prin care a fost restituit apelul său drept neîntemeiată, invocând în acest sens că a depus cererea de apel în termen, însă

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău nu a respectat prevederile art. 367 CPC și a expediat apelul motivat în adresa instanței de apel tardiv.

Insistă că nu poate fi reținută concluzia instanței de apel, precum că în adresa sa a fost expediată încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2013, prin care nu s-a dat curs cererii de apel, or la 21 mai 2013 în cancelaria Ministerului Finanțelor al RM a fost înregistrată doar citația instanței de apel, fără a fi anexată încheierea din 16 mai 2013.

Consideră că cererea de apel nemotivată din 04 februarie 2013 și cererea de apel motivată din 11 martie 2013 au fost depuse în interiorul termenului de prescripție, pe când instanța de apel în mod eronat a stabilit că acest fapt a fost realizat cu omiterea termenului prevăzut de art. 362 CPC.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Din materialele dosarului rezultă că copia încheierii instanței de apel din 25 iunie 2013, a fost expediată în adresa Ministerului Finanțelor al RM la data de 15 iulie 2013, fapt confirmat prin copia scrisorii de însoțire (f.d. 154), ultimul insistând că copia acesteia a fost înregistrată în cancelaria Ministerului Finanțelor al RM la 26 iulie 2013.

Alte date care ar atesta contrariul la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 06 august 2013 în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

După cum denotă actele cauzei, Ministerul Finanțelor al RM a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 31 ianuarie 2013, însă fără a invoca motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

Este cert și faptul că apelantul la depunerea apelului nemotivat din 05 februarie 2013, a menționat despre faptul că motivele de fapt și de drept ale apelului vor fi prezentate după ce va face cunoștință cu hotărârea motivată a primei instanțe, iar din probele anexate la dosar, și anume din scrisoare de însoțire (f.d. 103) rezultă că copia hotărârii motivate a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 31 ianuarie 2013 a fost expediată în adresa Ministerului Finanțelor al RM la 01 martie 2013 și înregistrată la sediul acesteia la 06 martie 2013, fapt susținut de ultimul, însă neconformându-se prevederilor art. 365 alin.(1¹) CPC, care indică că, elementele cererii de apel prevăzute la alin.(1) lit. d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară

depusă după data întocmirii hotărârii integrale, Ministerul Finanțelor al RM nu a depus motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

Drept urmare, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2013 nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Ministerul Finanțelor al RM, fiind comunicat apelantului despre necesitatea prezentării a apelului motivat, stabilindu-i un termen pînă la data de 25 iunie 2013. La fel a fost explicat apelantului că în caz de neîndeplinire a indicațiilor menționate, cererea de apel nu va fi considerată ca depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

Astfel, deși Ministerul Finanțelor al RM avea la cunoștință despre încheierea nominalizată, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d. 124), cu toate acestea, de către Ministerul Finanțelor al RM nu au fost înlăturate neajunsurile nominalizate, respectiv, pîna la data stabilită de 25 iunie 2013, nefiind prezentate motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, astfel apelantul manifestând un abuz de drepturile sale procedurale.

În asemenea împrejurări se constată drept temeinică soluția instanței de apel cu privire la restituirea cererii de apel, deoarece în termenul stabilit Ministerul Finanțelor al RM nu a prezentat motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, fapt ce atrage consecințele dispozițiilor art. 369 alin. (1) lit. a) CPC.

Argumentul recurentului precum că sa conformat prevederilor legale și a depus cererea de apel motivată în termen, iar prima instanță în conformitate cu prevederile art. 367 era obligată să expedieze apelul motivat instanței vizate, nu poate fi reținut, deoarece Ministerul Finanțelor al RM, fiind înștiințat legal despre locul, data și ora examinării cauzei în instanța de apel, cît și despre necesitatea depunerii apelului motivat, nu era lipsit de dreptul de a informa instanța de apel despre depunerea apelului motivat, însă a neglijat de drepturile sale procedurale, or, instanța de apel nu avea la cunoștință despre depunerea de către acesta a apelului motivat.

Este apreciată critic și lipsită de sens și afirmația recurentului precum că încheierea, prin care nu s-a data curs cererii de apel și care stă la baza emiterii încheierii din 25 iunie 2013, nu a fost adusă la cunoștința Ministerului Finanțelor al RM, deoarece la data de 16 mai 2013 în adresa ultimului a fost expediată citația, prin care acesta a fost înștiințat despre ședința de judecată din 25 iunie 2013 și necesitatea depunerii cererii de apel motivată, anexînd la aceasta și încheierea din 16 mai 2013, prin care nu s-a data curs cererii de apel depusă de Ministerul Finanțelor al RM și care a fost recepționată de acesta la 21 mai 2013, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție (f.d. 123-124).

În această ordine de idei sunt lipsite de sens și alte critice aduse în susținerea cererii de recurs, or cele constatate indică direct la abuzul Ministerului Finanțelor al RM în drepturile sale procedurale și eschivarea de la îndeplinirii actelor de procedură, în măsura stabilită de normele de drept procedural.

În astfel de circumstanțe, nu s-au stabilit încălcări a normelor procesuale la emiterea încheierii, prin urmare, nefiind lezat nici dreptul recurentului la un proces echitabil, garantat de art. 6§1 al CEDO

Față de cele ce preced și avînd în vedere că toate criticile formulate în recurs sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 iunie 2013 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Victor Neagu împotriva Procuraturii Generale a Republicii Moldova și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Ministerul Justiției cu privire la obligarea aducerii scuzelor oficiale și repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și supunerii neîntemeiate urmăririi penale.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Nicolae Clima

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Tamara Chișca-Doneva